

Α' ΤΑΞΗ ΓΕΝ.ΛΥΚΕΙΟΥ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η αγωγή ως κοινωνική αλληλεπίδραση

Η αγωγή είναι φαινόμενο σύμφυτο με την κοινωνική ζωή και συμπεριφορά του ανθρώπου και μάλιστα με την ιδιαίτερη τάση του για προσαρμογή στους όρους του κοινωνικού περιβάλλοντος. Η ιδιαίτερη αυτή τάση του ανθρώπου μαρτυρεί το διαβίου αγώνα του για οικειοποίηση και αφομοίωση εκδηλώσεων της κοινωνικής ζωής και μάλιστα στοιχείων της εθνικής μας παράδοσης, όπως είναι η γλώσσα, τα ήθη και έθιμα, οι διάφορες θρησκευτικές και ηθικές αντιλήψεις, οι ιστορικές μνήμες, τα στοιχεία της λαϊκής τέχνης, τα πρότυπα και οι τρόποι ζωής κ.ά.

Μέσα στην κοινωνία κάθε άτομο με τη δημόσια και ιδιωτική του ζωή, με τις πράξεις και το λόγο του, το παράδειγμα, την όλη στάση και συμπεριφορά του, με τις διαπροσωπικές σχέσεις που συνάπτει, ασκεί συνεχώς αγωγή σε άλλα πρόσωπα και ομάδες που απαρτίζουν τα διάφορα κοινωνικά μορφώματα, μέσα στα οποία ζει τούτο, επικοινωνεί με άλλα άτομα και εργάζεται. Κατά την επικοινωνία αυτή ασκείται αλληλεπίδραση, γίνεται αντάλλαξη πείρας, τρόπων σκέψης και συμπεριφοράς. Ο άνθρωπος την ίδια στιγμή που είναι πομπός ερεθισμάτων γίνεται και δέκτης ποικίλων μηνυμάτων που προέρχονται από το κοινωνικό του περιβάλλον. Έτσι η ζωή του από την ενδομήτρια φάση της, μέσω του ψυχοσωματικού οργανισμού της μητέρας, μέχρι το θάνατο αποβαίνει μια συνεχής παιδευτική διαδικασία, μια αλληλεπίδραση, ένα πολιτιστικό και κοινωνικό «δούναι και λαβείν», μια αμφίδρομη μορφωτική πορεία.

Από τα όσα είπαμε μπορεί να συμπεράνει κανείς πως η κοινωνία με τη δομή και τις λειτουργίες της, με την καθημερινή πείρα ζωής που παρέχει στον άνθρωπο, αλλά και με τα μηνύματα και ερεθίσματα που διοχετεύει σ' αυτόν με τη βοήθεια των διαφόρων μορφωτικών οργανισμών, των ποικίλων ιδρυμάτων, των βασικών της θεσμών κ.λπ. γίνεται ένα σχολείο μεγάλης σημασίας για τον άνθρωπο. Εκεί ασκείται σε όλους ανεξαιρέτως, ανεξάρτητα από ηλικία, φύλο και κοινωνική προέλευση, αγωγή με μορφή αλληλεπίδρασης, άλλοτε συνειδητά και σκόπιμα, με τρόπο συστηματικό και σύμφωνα με προκαθορισμένο σχέδιο, και άλλοτε -τις περισσότερες φορές- τυχαία και ασυνείδητα.

Η αγωγή που ασκείται στην κοινωνία, ως αλληλεπίδραση, επηρεάζει την όλη ψυχοσωματική υπόσταση του ανθρώπου με παραπέρα θετικά αποτελέσματα ή καμιά φορά αρνητικές επιπτώσεις σε ορισμένους επιμέρους τομείς της προσωπικότητάς του. Θα πρέπει να σημειώσουμε πως η αγωγή ως αλληλεπίδραση καταλήγει και σε θετικά

αλλά και σε αρνητικά πολλές φορές αποτελέσματα. Η τελευταία αυτή μορφή αγωγής, η αρνητική αγωγή, προέρχεται συνήθως από αρνητικά πρότυπα ζωής, μηνύματα και επιδράσεις του κοινωνικού περιγύρου που με συγκεκριμένη υπόσταση και αισθητικό περίβλημα, με τη βοήθεια μέσων επικοινωνίας και πολιτιστικών φορέων, προβάλλονται στο κοινό ως καλλιτεχνικές εκφράσεις, οι οποίες υποτίθεται πως λειτουργούν μορφωτικά.

Γ. Σ. Κρουσταλάκης, «Διαπαιδαγώγηση – Η πορεία της ζωής»,
Αθήνα 2002, σελ. 33-34

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε σε 100 – 120 λέξεις.

Μονάδες 25

B.1. Να αναπτύξετε σε μια παράγραφο 80 – 100 λέξεων το περιεχόμενο του παρακάτω αποσπάσματος: «η κοινωνία γίνεται ένα σχολείο μεγάλης σημασίας για τον άνθρωπο».

Μονάδες 11

B.2. α) **Αγωγή, σχέδιο:** να γράψετε δύο προτάσεις για κάθε λέξη, ώστε στην καθεμία από αυτές να φαίνεται μια διαφορετική σημασία της λέξης.

Μονάδες 4

β) **Σχολείο, γλώσσα:** να γράψετε δύο προτάσεις για κάθε λέξη, ώστε στη μία να διακρίνεται η αναφορική και στην άλλη η ποιητική λειτουργία της γλώσσας.

Μονάδες 6

B.3. **διάφορα, αντιλήψεις, παράδοσης, επιδράσεις:** από το β' συνθετικό των λέξεων που σας δόθηκαν να γράψετε δύο παράγωγες λέξεις για καθένα από αυτά.

Μονάδες 8

B.4. Να γράψετε τους πλαγιότιτλους της πρώτης και τέταρτης παραγράφου του κειμένου.

Μονάδες 6

Γ. Οι νέοι έχουν ανάγκη από πρότυπα τα οποία προβάλλονται από το στενότερο και ευρύτερο περιβάλλον τους. Να αναπτύξετε τις αιτίες που οδηγούν τους νέους στην υιοθέτηση προτύπων και τις επιπτώσεις που έχουν τα είδωλα που προβάλλονται κυρίως από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης στη διαμόρφωση της προσωπικότητας και των αντιλήψεων των νέων. Υποθέστε πως το κείμενο σας θα δημοσιευτεί στο σχολικό περιοδικό (400 – 450 λέξεις).

Μονάδες 40